

Interreg IIIB-Project, Alpine Space Programme, co-financed by the EU

Letošnjo jesen so številne konference posvečene problematiki podnebnih sprememb (gl. str. 7). Na podlagi tega bi lahko sklepali, da je globalno segrevanje najbolj pereča tema v alpskem prostoru. Kljub temu smo se pri projektu DIAMONT odločili, da se bomo posvetili drugemu ključnemu problemu, namreč procesom urbanizacije s posebnim poudarkom na odnosih med lokalnimi središči v alpskih dolinah in njihovim obrobjem. Če želijo tekmovati z urbaniziranimi območji na obrobju Alp, morajo vzpostaviti plodno sodelovanje, ki se izogiba razsipavanju z naravnimi viri. V prihodnosti se lahko zgodi, da bodo primeri dobre prakse financirani preko pred kratkim oblikovanega Programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013 (Grüner Pakt), ki vsebuje tudi poglavje o uspešnem izvajanju Alpske konvencije.

Udeležba projekta DIAMONT na vrhunskem zasedanju programa Alpine Space v Stresi

Junija sta organ upravljanja in skupni tehnični sekretariat organizirala vrhunsko zasedanje, da bi se predstavile aktivnosti na projektih, ki se financirajo v okviru programa Alpine Space. Tesno sodelovanje med projektom DIAMONT, stalnim sekretarjem Alpske konvencije in kontaktnimi osebami nacionalnih sistemov SOIA je bilo na plenarnem zasedanju predstavljeno kot ena od zgodb o uspehu. Drugi spremljajoči dogodki so bili posvečeni značilnim alpskim izdelkom, prometni problematiki ali naravnim nesrečam. Ekipa projekta DIAMONT je koordinirala srečanje na temo prostorskega razvoja v alpskem prostoru: »Marginalizacija vs. urbanizacija: kako doseči uravnotežen razvoj alpskega prostora?« Ta spremljajoči dogodek je bil izveden v sodelovanju s projekti PUSEMOR, QUALIMA in GENDERALP. Alpe so se znašle pred močno polarizacijo prostorskega razvoja. Urbana središča in suburbana območja v dnu dolin se širijo, medtem ko postaja obrobnost območij s slabšimi razvojnimi možnostmi vse večja. S pomočjo različnih pristopov poskušajo štirje projekti v okviru programa Interreg III B ugotoviti, kako doseči uravnotežen razvoj. Projekt DIAMONT npr. pripisuje velik pomen krepitvi sodelovanja med urbanimi središči, njihovim obrobjem in odmaknjenimi gorskimi območji. Za projekta PUSEMOR in QUALIMA je enako pomembno, da se izboljšajo javne storitve v redko poseljenih območjih. V odmaknjenih območjih je treba zagotoviti dostop do širokopasovnega interneta in mobilne vrtce. Potrebna so skupna prizadevanja, da se storitve skoncentrirajo v polifunkcionalnih središčih. Na koncu so predstavniki projekta GENDERALP poudarili, da je treba razviti in uporabljati orodja za upoštevanje različnih potreb žensk in moških.

PUSEMOR – www.pusemor.net
 QUALIMA – www.qualima.org
 GENDERALP – www.generalp.com

Axel Borsdorf (levo) je na plenarnem zasedanju vrhunskega srečanja Alpine Space predstavil projekt DIAMONT; Manfred Perlik (desno) je moderiral spremljajoči dogodek, namenjen prostorskemu načrtovanju.

DIAMONT-ov kotiček v Stresi.

Vsebina

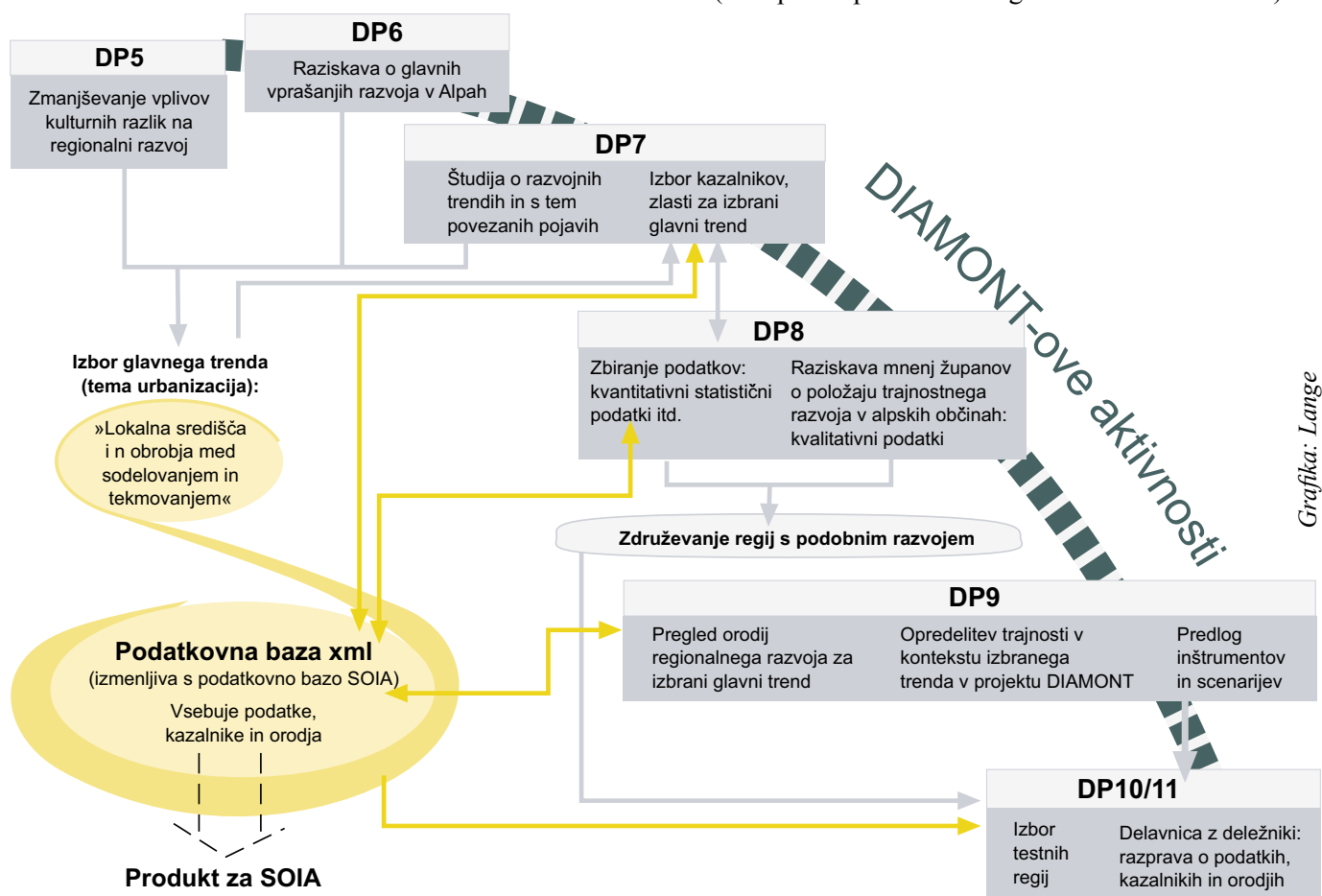
Udeležba projekta DIAMONT na vrhunskem zasedanju programa Alpine Space	... 1
Usmerjenost projekta DIAMONT v vprašanja urbanizacije	... 2
Krmarjenje v smeri trajnostnega razvoja – izdelava orodij za spodbujanje trajnostnega regionalnega razvoja (DP9)	... 3
Intervju z vodjo mreže občin »Povezanost v Alpah«	... 5
Novice, pomembne za Alpe	... 7

Usmerjenost projekta DIAMONT v vprašanja urbanizacije v alpskih regijah

Prva polovica projekta DIAMONT je že za nami. Kaj smo dosegli do sedaj? Ena od študij (DP5) je razkrila, da se vplivi kulturnih razlik na regionalni razvoj v Alpah zmanjšujejo, druga (DP6) pa se je ukvarjala s sodobnimi ključnimi vprašanji razvoja v Alpah, npr. marginalizacijo obrobnih podeželskih območij v nasprotju s širjenjem urbanih naselij, hudimi prometnimi pritiski, podnebnimi spremembami ter vprašanji, povezanimi s turizmom. Glede na rezultate ocen strokovnjakov v študiji DP6 in izbranih pojavov, ki tvorijo osnovo za izbor kazalnikov v študiji DP7, se je usmerjevalni odbor projekta DIAMONT odločil, da bo prihodnje delo usmeril v urbanizacijske procese v Alpah, zlasti v odnos med lokalnimi središči in njihovim obrobjem. Za prihodnji razvoj območja Alp bodo tradicionalna kulturna vprašanja igrala manj pomembno vlogo (DP5). Nasprotno pa se bodo morala alpska urbana središča pozicionirati v tekmovanju z urbanih območji na obrobju Alp. Tako je torej odločilno, da razvijejo plodno sodelovanje – namesto konkurence – s svojimi nastajajočimi obrobji (suburbana, peri-urbana in post-urbana območja).

Posledica tekmovanja med lokalnimi središči je lahko neučinkovita raba finančnih sredstev (za vlaganja,

infrastrukturo), izčrpavanje naravnih virov (pozidava, onesnaževanje, videz pokrajine, naravni habitati itd.) ali pa povečanje obsega prometa (prevozi na delo, prevozi zaradi vsakodnevnih potreb). Tako lahko pride do dodatnih vplivov na okolje ter sprememb v socialni strukturi in kakovosti življenja. Sodelovanje ter modra prostorska porazdelitev regionalnih funkcij in storitev lahko pripomoreta k zmanjševanju sedanjih težav in preprečita škodljive razvojne odločitve. Pri izvajanju določenih ukrepov bi lahko razvoj postajal vse bolj trajnosten. Lokalna središča v Alpah so pomembna vez med urbanih in podeželskimi območji. »Študija prihodnosti«, izvedena v okviru programa Interreg III B Alpine Space, je opozorila na pomen preučevanja odnosov med območji MEGA (Evropska območja širjenja urbanizacije) zunaj Alp in urbanih središči v Alpah. Pri projektu DIAMONT smo se odločili, da bomo svoje delo usmerili predvsem v lokalna središča in njihovo obrobje na območju Alp, tako kot so opredeljena v Alpski konvenciji. Celo pristop »od spodaj navzgor« z delavnicami, izvedenimi v okviru projekta DIAMONT, je izvedljiv le do določene velikosti aglomeracije. Pomembna vloga teh malih in srednje velikih mest (»SMESTO«) je že bila potrjena v programu ESPON (European Spatial Planning Observation Network).

Slika 1: Pregled delovnih korakov in skupinskega dela pri projektu DIAMONT

Prizadevanja, da bi določili ustrezne kazalnike in orodja trajnostnega razvoja, bodo usmerjena v različne značilnosti lokalnih središč v alpskih regijah. Nekatera pridobijo na pomenu, ko so sposobna razviti nadregionalne funkcije (npr. za mednarodni turizem), ali pa so pridružena večjim in rastočim urbanim regijam (tip dinamičnega razvoja). Druga so vsaj sposobna ohranjati svoje tradicionalne centralne funkcije, ker jim je v prid njihova izolirana lega v redko poseljenih podeželskih območjih (stagnacijski razvojni tip). Za tretjo skupino je značilno upadanje bivših ključnih gospodarskih panog, ki so na nacionalnem ali globalnem trgu izgubile pomen (tip nazadujočega razvoja). Razdelimo jih lahko v regije, ki so povsem brez pozitivnih impulzov in tiste, kjer prihaja do inovativnih pobud kot »izhodišč« za upočasnitev nazadovanja ali celo preobrat v napredek. Predstavitev vseh rezultatov in razprava z regionalnimi deležniki v testnih regijah, ki je predvidena za pomlad in jesen prihodnje leto, bo razkrila, kateri ukrepi se zdijo najprimernejši, da začne splošni razvoj v Alpskih regijah postajati trajnosten.

Definicija »lokalnih središč«

Da bi vsi enako razumeli pojem »lokalna središča«, smo uporabili pristop projekta ESPON, da bi tako postala definicija malih in srednje velikih mest (SMESTO) veljavna na vseevropski ravni. V našem projektu z izrazom »lokalno središče« označujemo »enoto z manj kot 20.000 prebivalci v strnjeno poseljenem območju, z značilno urbano arhitekturo, dobrim dostopom do široke palete mrež in v bližini specifičnih funkcij«.

Nova sodelavka na projektu DIAMONT

Caroline Pecher se je ekipi **EURAC** iz Bolzana, ki sodeluje v projektu DIAMONT, pridružila julija, ko je pomagala sodelavcem pri izračunu okoljskih kazalnikov.

Caroline Pecher

Pred kratkim je končala študij **fizične geografije** na univerzi v Augsburgu in TU v Münchnu z glavnim poudarkom na geoinformatiki. Že med študijem se je zanimala za okoljske raziskave (v Alpah). Zato je delala kot asistentka na Univerzi v Augsburgu in na TU v Münchnu, ter na Inštitutu za meteorologijo in podnebne raziskave – oddelku za raziskave s področja ozračja in okolja (IMK-IFU) v Garmisch-Partenkirchnu.

Po enoletnem študijskem gostovanju na Univerzi v Trentu, kjer se je intenzivno ukvarjala z informatiko in aplikacijo programskih jezikov, je poleti 2005 prišla na Evropsko akademijo v Bolzanu. V okviru projekta DIAMONT je pisala diplomsko nalogo na temo razvoja in aplikacije okoljskih kazalnikov za območje Alp, ki temeljijo na GIS-u, katere izsledki bodo predstavljeni v študiji DP 8.

Trajnosti naproti

Oblikovanje orodij, ki spodbujajo trajnosten regionalni razvoj v Alpah (DP 9)

Že od vrhunskega srečanja v Rio de Janeiru l. 1992 je »trajnost« čarobna beseda, povezana z razvojnimi vprašanji na lokalni, regionalni in svetovni ravni. S podpisom Alpske konvencije se je osem držav in Evropska unija sporazumelo, da se bodo zavzemali za ohranjanje in trajnosten razvoj Alp kot edinstvenega ekosistema v Evropi. V več protokolih so bili opredeljeni osnovni cilji, ki jih morajo izpolniti podpisniki. Prostorsko načrtovanje naj bi bilo npr. usklajeno z okoljskimi zahtevami, gospodarstvo alpskih regij je treba okrepiti, nujen pa je tudi uravnotežen demografski razvoj.

Pravzaprav je lažje podpisati splošno deklaracijo o nameri kot izvesti prave ukrepe za doseganje zelenega razvoja alpske občine v praksi. Ob uporabi logičnega pristopa je treba najprej analizirati specifične probleme in prihodnje izzive. V drugem koraku morajo biti določeni konkretni cilji za vsako regijo. Nazadnje morajo biti storjeni ustrezni koraki.

Projekt DIAMONT deluje po takšni logiki. S pomočjo študije delfi smo pred nedavnim razkrili glavne probleme razvoja v Alpah. Eden od teh problemov, proces urbanizacije v Alpah, zlasti tekmovanje in sodelovanje med lokalnimi središči in njihovim obrobjem, je bil

izbran, da bo v okviru projekta podrobneje preučen. Medtem ko »Bosch & Partner« določa kazalnike za opis in spremljanje različnih značilnosti in s tem povezane probleme rasti, stagnacije in nazadovanja lokalnih središč v Alpah (DP 7), bo nemški svetovalec »Ifuplan« ponudil razlago, kaj je mišljeno s trajnostnim razvojem v kontekstu teh procesov v alpskih urbanih središčih (DP 9). To bo osnova za opredelitev ciljev in izbor orodij, primernih za usmerjanje razvoja na ravni občin. Načrtovalska orodja na regionalni ravni, gospodarske spodbude in pravna orodja so oblike možnih orodij regionalnega razvoja. Partnerji projekta DIAMONT bodo odgovorni za izbor najobetavnejših orodij za posamezne države.

Skupaj z informacijami o kazalnikih (DP 7) in podatkih, dostopnih na območju celotnih Alp (DP 8), bodo zbrana orodja shranjena v podatkovni bazi, za katero bo poskrbelo bavarsko ministrstvo za okolje. Ta podatkovna baza deluje kot informacijska platforma, ki zagotavlja izmenjavo in sodelovanje med različnimi delovnimi paketi v okviru projekta DIAMONT. Po temeljiti analizi razpoložljivosti podatkov, kazalnikov in izvedljivosti se iz podatkovne baze izberejo določena orodja, ki se uporabijo v testnih regijah. Trenutno teče razprava o različnih možnostih (opisna analiza, kvalitativni scenariji, regionalna analiza podatkov itd.), v kolikšni meri lahko analiziramo uporabnost orodij v testnih regijah. Ta testiranja utegnejo biti bistveni del delavnic, ki jih

bomo izvajali v testnih regijah začenši s prihodnjim letom (DP 10). Deležnike spodbujamo k razpravi o praktični uporabi izsledkov projekta DIAMONT. Ob upoštevanju njihovih pripomb bomo izboljšali kazalnike in orodja, ki jih bomo zopet predstavili na drugi delavnici (DP 11).

Na koncu bosta priročnik in podatkovna baza orodij povzela možnosti za reševanje izzivov, s kakršnimi se srečujejo lokalna središča in njihova obrobja pri doseganju trajnostnega razvoja. Predlagani so kazalniki za spremljanje tekočih procesov in orodja za njihovo usmerjanje proti trajnosti. Pričakujemo, da bo priročnik koristno orodje za vse alpske občine, saj vsebuje ne le teoretične znanstvene izsledke, temveč tudi na scenarijih preverjene informacije o orodjih za odločanje na področju prostorskega načrtovanja.

Novi Ifuplanov sodelavec na projektu DIAMONT

Florian Lintzmeyer je prav tako novi član ekipe DIAMONT, ki se je julija pridružil podjetju Ifuplan v Münchnu. Florian je diplomiral iz **geografije** na Univerzi Ludwiga Maximiliana v Münchnu, ki je usmerjena predvsem v prostorsko načrtovanje, zemljiško posest in razvoj podeželja. V svoji diplomski nalogi se je ukvarjal z razvojem kazalnikov trajnosti za turizem v Alpah.

Florian Lintzmeyer

Delovne izkušnje je pridobil na Hochschule für Technik v Rapperswilu v Švici, kjer se je ukvarjal s trajnostnim regionalnim razvojem v smislu trajnostnega turizma. Bolj eksotično znanje je nabiral pri spoznavanju razvoja podeželja v Laosu, kjer je delal za Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ). Za organizacijo CIPRA v Nemčiji je tudi sodeloval pri organizaciji konference Alpine Process leta 2002.

»Povezanost v Alpah« - Občine na poti v trajnostno prihodnost

Novembra 1991 je sedem alpskih držav in Evropska unija podpisalo Konvencijo o Varstvu in trajnostnem razvoju Alp, tako imenovano »Alpsko konvencijo«. S pilotnim projektom, v katerem so preučevali okolju prijazno ravnanje občin, je Mednarodna komisija za varstvo Alp CIPRA začela ustanavljati mrežo »Povezanost v Alpah«. Mreža naj bi skrbelo za uresničevanje zahtev Alpske konvencije na regionalni ravni. Sprva je v projektu sodelovalo 27 občin, danes pa si že skoraj 200 županov iz vseh alpskih držav prizadeva za konkretno uresničevanje trajnostnega razvoja. Rainer Siegele, vodja mreže »Povezanost v Alpah« in župan avstrijske občine Mäder v Vorarlbergu, ter Elke Klein, sekretarka mreže in članica svetovalnega odbora projekta DIAMONT, poročata o svojih izkušnjah s to pobudo.

Intervju: Sigrun Lange.

SL: Mreža »Povezanost v Alpah« skrbi za izvajanje zahtev Alpske konvencije. Kako bi razložili pojem »trajnostni razvoj občine na območju Alp«?

Rainer Siegele

Odgovor: Skupaj z našimi občani želimo organizirati naše življenje na način, da bodo naši otroci in vnuki lahko uživali enako kakovost življenja kot jo mi danes. To pomeni, da gradimo energetske varčne zgradbe, ki porabijo zelo malo energije. Uporabljamo obnovljive energetske vire, kot so lesni sekanci, in naprave na biomaso.

SL: V okviru projekta DIAMONT so pred kratkim začeli izvajati študijo, v kateri bodo ugotavljali, kako si različni župani predstavljajo trajnostni razvoj. Ali je tudi vaša izkušnja taka, da se na trajnost gleda različno v različnih alpskih regijah?

Odgovor: Po naših izkušnjah ljudje pojem trajnost navadno razumejo na podoben način. Od občine do občine pa se razlikuje pomen, ki ga pripisujejo doseganju trajnosti. Na splošno je izraz deležen večje pozornosti v nemško govorečih državah.

SL: Nam lahko navedete kakšen konkreten primer trajnostnih rešitev v naših občinah, ki so vključene v mrežo?

Odgovor: »Prelomnica v Langeneggu« je dober primer avstrijske občine. Študentje arhitekture, državljani, nevladne organizacije in nosilci političnega odločanja so sodelovali pri gradnji novega središča sredi občine. Delavci iz regije so zgradili večfunkcionalno zgradbo iz lokalnih materialov. Seveda so bili upoštevani kriteriji za okolju prijazne objekte, ki ji je razvilo združenje za okolje »Umweltverband« iz Vorarlberga. Danes ima središče Langenegga vrtec, sobo za glasbene prireditve, zbirališče za mlade, kavarno in pisarne. Več zanimivih primerov boste našli na spletnih straneh mreže Povezanost v Alpah ali projekta Dynalp.

SL: Kaj pomeni »Avtodidaktično učenje za trajnost (ALS)«, ki je bilo testirano v pilotnih občinah med izvajanjem projekta Dynalp Interreg IIIB?

Odgovor: ALS je metoda, ki so jo razvili na Univerzi v Bernu (Švica) za razvoj gorskih skupnosti v osrednji Aziji. V okviru projekta Dynalp je bila metoda prilagojena potrebam manjših občin v Alpah. Končno poročilo bo kmalu na voljo. Na splošno gre za metodo, ki opredeljuje trajnostne projekte s participativnim pristopom in poskrbi za začetek njihovega izvajanja.

SL: Aprila se je začel nadaljevalni projekt Dynalp 2. Katere so nove ključne teme projekta?

Odgovor: Člani mreže Povezanost v Alpah izvajajo rezultate projekta »Prihodnost v Alpah«, ki se ukvarja s prenosom znanja v Alpah, izvaja pa ga CIPRA International. Dve avstrijski občini se bosta npr. posvetili vprašanju mobilnosti, ki je ena od šestih glavnih tem v CIPRINEM projektu. Medtem ko želi občina Werfenweng blizu Salzburga doseči turizem brez avtomobilov, si prizadeva občina Ludesch v Vorarlbergu zmanjšati tokove vsakodnevnih vožnj na delo. Obe občini sta se dogovorili, da bosta tesno sodelovali. Izmenjavali bosta izkušnje, povezane z nastajajočimi konflikti in težavami, pa tudi zgodbe o uspehu.

Novi večfunkcionalni center v Langeneggu je bil skupaj načrtovan in zgrajen izključno iz lokalnih materialov.

SL: Ali izkušnje z dolgoročnimi političnimi procesi, kot je npr. Alpska konvencija, narekujejo, naj se občine v zvezi s trajnostnim razvojem raje odločajo za ukrepanje na regionalni ravni namesto za globalne politične pristope?

Odgovor: Seveda bi bili globalni politični pristopi idealna rešitev za skupne probleme. Vendar jih še vedno nimamo ali pa so šele v povojih ter skoraj brez učinkov. Edini otipljivi rezultati se dosegajo na regionalni in lokalni ravni.

SL: Ali se lahko pobude, kot je mreža Povezanost v Alpah, prenesejo na druga gorska območja, da se trajnostni razvoj na ta način širi?

Odgovor: Na splošno je mreženje med podobno mislečimi ljudmi dokaj pomembno, saj se lahko prihrani viri, spodbudi se lahko motiviranost, izmenjajo pa se lahko tudi izkušnje pri reševanju podobnih problemov. Vzpostavitev mreže Povezanost v gorskih skupnostih osrednje Azije (AGOCA) je npr. sledila modelu mreže Povezanost v Alpah.

SL: Trenutno se vzpostavlja še ena mreža po vzoru Povezanosti v Alpah. Kakšen nasvet bi dali tem občinam? Kaj naj upoštevajo in katerim napakam naj se izognejo?

Odgovor. Karpatska mreža je bila organizirana od zgoraj navzdol, medtem ko sta se osrednjeazijska in alpska mreža razvili od spodaj navzgor. Mislimo, da se programi, ki so zapovedani od zgoraj navzdol, težko obdržijo pri življenju daljši čas. Za dolgoročni uspeh je ključno, da se načela trajnosti širijo med čim več prebivalcev in političnih nosilcev odločanja. Pomemben je tudi intenziven in odprt tok komunikacij. Na splošno domnevamo, da je zahtevne cilje mogoče uresničiti le s počasno in kakovostno rastjo.

SL: Ga. Klein, ste član svetovalnega odbora projekta DIAMONT. Kaj menite, da bi moralo biti storjeno v okviru projekta DIAMONT, da bi okrepili trajnostni razvoj v alpskem prostoru?

Elke Klein

Odgovor: Metode in orodja, ki bodo rezultat projekta, morajo biti prilagojene potrebam občin. Zagotovljeno mora biti, da informacije pridejo do županov in so jim lahko dostopne. Po naših izkušnjah le nekaj občin uporablja iskalnike ali celo spletne strani za iskanje podatkovnih baz ali celo ustreznih informacij. Treba je poiskati način,

kako županom posredovati prilagojene in lahko razumljive informacije. Osebni stiki na konferencah so npr. ena od obetavnih možnosti.

SL: Kateri rezultati v okviru projekta DIAMONT so zlasti zanimivi za občine, ki so vključene v mrežo Povezanosti v Alpah?

Odgovor: To lahko ocenimo šele potem, ko bodo na voljo rezultati. Na splošno nas zanimajo vsi rezultati. Študija o vplivu kulturnih razlik na regionalni razvoj je npr. posebej zanimiva za vse alpske občine. Če bodo kazalniki pripravljene tako, da bodo lahko tudi manjše občine z njimi delale v praksi, jih bomo z veseljem uporabljali.

SL: Kaj pričakujete od prihodnjega sodelovanja med projektom DIAMONT in mrežo Povezanost v Alpah?

Odgovor: Pričakujemo tesno sodelovanje na občinski ravni, kot je bilo predvideno v testnih regijah. Pogosto je opaziti velikanski razkorak med rezultati in priporočili takšnih projektov na eni strani in konkretnim delom na regionalni ali občinski ravni na drugi strani. Na koncu bo uspešnost projekta DIAMONT mogoče poiskati v odgovoru na vprašanje, ali je projekt uspel zmanjšati ta razkorak.

Več informacij o mreži Povezanost v Alpah, projektu DYNALP in organizaciji CIPRA lahko najdete na:

www.alpenallianz.org

www.dynalp.org

www.cipra.org/future

Novice in datumi, pomembni za območje Alp

12.-13. avgust 2006: Alpe v plamenih

Tudi letos bo 30 ognjev gorelo kot mednarodni simbol za trajnostno prihodnost Alp. Letošnji slogan je »Obrobne regije s prihodnostjo«. Organizatorji upajo, da bodo v razprave o prihodnosti Alp, ki se trenutno ubadajo predvsem z vprašanji gospodarskega in prostorskega razvoja, vključili tudi pozabljeno okoljsko in kulturno dimenzijo.

4.-6. september 2006, Bad Ischl, Avstrija: Okoljski kongres Zgornje Avstrije 2006 (Klima außer Rand und Band)

Kongres bo posvečen podnebnim spremembam, ki se že dogajajo, in možnostim, da bi ta proces zaustavili. Interdisciplinarna skupina strokovnjakov – od predstavnikov NVO do znanstvenikov, politikov in ekonomistov – bo predstavila najnovejša spoznanja in alternative.

5.-6. september, Lucerne, Švica: Seminar MONTESPON za mednarodno izmenjavo in mreženje na temo gora: Cilj seminarja je okrepiti razumevanje specifičnih izzivov in priložnosti v evropskih gorskih območjih in omogočiti vzajemno učenje med različnimi akterji, ki se ukvarjajo z razvojem gorskih območij. V tem smislu bo seminar tudi priložnost, da se premosti vrzel med programom ESPON in projekti Interreg III B, ki se ukvarjajo z vsebinami, povezanimi z gorskimi območji.

10.-12. september 2006 v kraju Neukirchen am Großvenediger v Avstriji: Simpozij na temo podnebnih sprememb in naravnih nesreč. TSimpozij bo posvečen posledicam današnjih podnebnih sprememb za gospodarski razvoj ter rekreacijsko in ekološko funkcijo alpskih območij. Predstavljeni bodo možni scenariji naravnih nesreč, z udeleženci bo tekla razprava o različnih alternativah. (Informacije v nemščini: www.umweltdachverband.at)

14.-15. september 2006: Konferenca o raznovrstnosti habitatov v Alpah (HABITALP) v Narodnem parku Berchtesgaden v Nemčiji. Projekt Interreg III B HABITALP, ki poteka od novembra 2005, se približuje koncu, ki je predviden oktobra 2006. Pod vodstvom Narodnega parka Berchtesgaden si je enajst partnerjev Alpske mreže zavarovanih območij zadalo ambiciozen cilj, da bodo pripravili standardizirane zbirke pokrajinskih podatkov skladno s skupno razvito alpsko metodologijo. Vizija je bila, da bi ustvarili nadnacionalno podatkovno bazo za prihodnjo uporabo v Alpah, ki bi lahko pomagala pri razvoju čezmejnih strategij trajnostnega upravljanja krajine v zavarovanih območjih. Na konferenci bodo izkušnje s projekta HABITALP posredovane mednarodnemu krogu potencialnih uporabnikov, da bi tako okrepili obstoječe mreže in spodbudili prihodnje sodelovanje. (več informacij v nemščini, francoščini, italijanščini in angleščini: www.habitap.de)

28.-29. september 2006, Innsbruck, Avstrija: Vodna bilanca Alp – kaj potrebujemo za zaščito vodnih virov v Alpah? Voda v Alpah je pomembna za vso Evropo. Zaradi hitrih podnebnih sprememb, pa tudi sprememb v družbi, npr. liberalizacija energetskega trga in privatizacija javnih služb, je potreben integralen pristop k razvoju novih konceptov in načrtov. Na konferenci bo oblikovalcem politike in institucijam predstavljen seznam tem, katerim se bo treba posvetiti, če želimo varovati ali celo izboljšati ekološko stanje rek, jezer in mokrišč, da bi tako zagotovili trajnostno rabo alpskih vodnih virov. Srečanje organizirajo avstrijsko ministrstvo za okolje, Research Platform Alpine Space na Univerzi v Innsbrucku ter Mednarodni znanstveni odbor za raziskovanje Alp ISCAR. Register at: www.uibk.ac.at/alpinerraum/meetings/water_2006.

2.-6. oktober 2006: Izobraževalna ekskurzija v Švico in Avstrijo na temo »Zavarovana območja v Alpah in ekološka gradnja«. Ekskurzijo organizirata CIPRIN projekt »climalp« in Alpska mreža zavarovanih območij. (Več informacij v vseh alpskih jezikih in angleščini: www.alparc.org)

Nova publikacija: Podnebne spremembe v gorskih regijah (2006). V publikaciji so zbrani vsi izvlečki s Konference o globalnih spremembah v gorskih regijah (GLOCHAMORE), ki je bila organizirana oktobra 2005 v Perthu. (Več informacij na <http://mri.scnatweb.ch>).

4.-6. oktober, Wengen, Švica: Delavnica na temo »Prilagajanje vplivom podnebnih sprememb v evropskih Alpah«. Na tej delavnici se bodo zbrali strokovnjaki z različnih področij: klimatologi, oblikovalci politik, ekonomisti ter nosilci odločanja iz držav v Alp-skem loku. Razpravljali bodo, koliko so posamezni sektorji in sistemi občutljivi za podnebne spremembe, še pomembneje pa je, da bodo ocenili napredek pri oblikovanju in izvajanju prilagoditev na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. (Več informacij v angleščini: <http://www.unifr.ch/geoscience/geographie/EVENTS/Wengen/05/Wengen2005.html>)

koledar projekta diamont

26.-27. September 2006: Seminar vodilnega partnerja v Rosenheimu v Nemčiji

8. september 2006: oddaja grobega finančnega pregleda izdatkov na projektu za leto 2006 organu upravljanja

16. oktober 2006: oddaja poročila o aktivnostih vodilnemu partnerju

30. oktober 2006: oddaja četrtega finančnega poročila in veljavnih potrdil vodilnemu partnerju

4. obračunsko obdobje projekta DIAMONT: marec – 31. avgust 2006

spletna stran

The DIAMONT web-site provides up-date information on the project. <http://diamont.uibk.ac.at>

kontaktne informacije

Vodilni partner in odgovorna ustanova:

Univerza v Innsbrucku, Inštitut za geografijo
Innrain 52, A-6020 Innsbruck

Kontaktne osebe:

univ. prof. dr. Axel Borsdorf
Tel: 0043-(0)512-507-5400
E-pošta: Axel.Borsdorf@uibk.ac.at

dipl. biol. Sigrun Lange
Tel: 0043-(0)512.507.5413
E-pošta: Sigrun.Lange@uibk.ac.at

Znanstveni vodja projekta:

univ. prof. dr. Ulrike Tappeiner
Tel: 0043-(0)512-507-5923
E-pošta: Ulrike.Tappeiner@uibk.ac.at

dr. Erich Tasser
Tel: 0043-(0)512-507-5978
E-pošta: Erich.Tasser@eurac.edu

dipl.geogr. Christina Seidl (EURAC)
Tel: 0039-0471-055-319
E-pošta: Christina.Seidl@eurac.edu

Projekt je sofinanciran s sredstvi EU –
Interreg III B, Alpine Space